

PRESTIŽNÍ STUDENT

5. 11. 2024

DEMOKRACIE

ČLENOVÉ REDAKCE

**PÁJA
CHALUPOVÁ**
4.B

**ANIČKA
VERNEROVÁ**
4.B

**ELIŠKA
DOLEŽILKOVÁ**
3.B

**MAJDA
MAJNEROVÁ**
3.B

**KRISTÝNA
SIEGLOVÁ**
3.B

**MAJDA
KOZLOVÁ**
3.B

**ŠIMON
ROSKOVEC**
3.D

**EVI
VACKOVÁ**
4.B

**MAREK
BARBUŠ**
4.B

**MAJDA
SODOMKOVÁ**
2.C

**JONÁŠ
HRMO**
2.B

**PÁŤA
ALBERTOVÁ**
2.B

**KUBA
MEJZR**

**KLÁRKA
ŠOLTYSOVÁ**

**VOJTA
VERNER**
1.D

**MARKÉT
KUBÁČOVÁ**
1.D

OBSAH

GRAFIKA

Pavla Chalupová
Majda Majnerová
Majda Kozlová
Jonáš Hrmo
Vojta Verner
Markét Kubáčová

ILUSTRACE

Šimon Roskovec

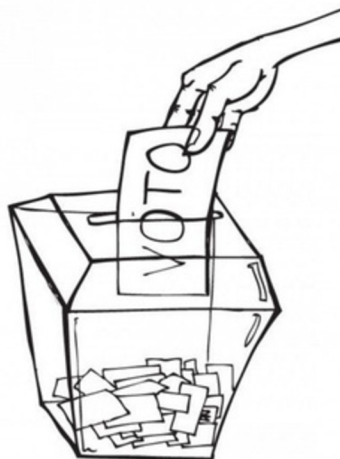
KOREKTURA

Anička Vernerová
Majda Majnerová

TITULNÍ STRANA

Šimon Roskovec
Evi Vacková

Úvodník	3
Pro a proti demokracie	4
Politický kompas: nefunkční, ale zábavný	5
Placatá Země	6
Svoboda slova, ale drž h*bu	8
Cenzurují mě! A proto s tím jdu do televize	9
My máme ve škole pítko?	11
Dalajláma na Arabské?	12
Jak by se jmenovali politické strany některých z našich profesorů?	13
Švýcarská demokracie	15
Málo probírané téma ve společnosti jsou rozhodně vyskytující se nerovnosti ve vzdělání: rozhovor s Olgou Richterovou	16
Epidemie nového typu: zničili jsme přírodu a ta nás teď ničí nazpět	21
Čajík z kabinetu	23
Demokracie na Arabské	24
Výcucy z politologie vol.6 - TOP 09	26

Před třiceti pěti lety padla Berlínská zeď, zbavili jsme se komunistické nadvlády v Československu a dalších zemích východního bloku, otevřely se hranice rozdělující východ od západu a tohle krásné výročí nás čeká již příští týden.

Co nás čeká ale již dnes jsou první sečtené hlasy amerických prezidentských voleb. Dneškem končí kampaňové období, které nás posledních několik měsíců pronásledovalo na každém kroku: ať už to byl bývalý kandidát a ještě chvíličku současný prezident Joe Biden, který si na veřejných projevech a debatách vedl asi stejně dobře jako průměrný humáč při zkoušení z fyziky, nebo ještě zmatenější výroky Donalda Trumpa, který nemá prezidentský plán, protože teď přece není prezident. Nesmíme vynechat ani Kamalu Harris a její neustále omílaný fakt, že pochází ze střední třídy; i když, abychom jí nekřivdili, možná se jen řídí naším krásným českým příslovím: *Opakování je matka moudrosti*. Ať už se stane hlavou státu první prezidentka v historii USA, nebo muž, který si neumí nanést make-up, svět (snad) bude fungovat dál. A pokud tyto volby nedopadnou dle vašich představ, nevěste hlavu: ani ne za rok nás čekají volby do Poslanecké sněmovny, po těch se (dle současných průzkumů) můžete jít pověsit úplně.

Naše redakce se k příležitosti takto důležitého výročí rozhodla věnovat listopadové číslo demokracii, které si možná ne vždy vážíme tak, jak bychom měli. Demokracii probíráme skrz naskrz od jejích negativ přes Michala Davida až po její pozitiva. Do listopadového čísla nám také poskytla rozhovor místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Olga Richterová, se kterou jsme řešili nejen její guilty pleasure, ale i serióznější otázky, jako je účast žen v politice.

Na závěr bych ráda přivítala dva nové členy redakce: Vojtu Vernera a Markét Kubáčovou (1. D), kteří se stávají redaktory a již v tomto čísle naleznete jejich články.

Milé čtenářky a milí čtenáři,
příjemné a svobodné čtení Vám přeje

šéfredaktorka Pavla Chalupová

Šéfredaktorka

Pro a proti demokracii

Demokracie, forma vlády, kterou lidstvo nezná až tak dlouho. Považujeme ji za nejlepší politické uspořádání, vrchol lidské společnosti. Je tomu ale opravdu tak? Proč se v krizích a válkách přestávají hájit všechny demokratické principy? A proč je pro člověka demokracie svým způsobem nepřírozená? To vše se dozvíte v článku níže.

Demokracie v překladu znamená „vláda lidu“. Lidé si mohou vládnout sami nebo si zvolit své představitele, kteří jim budou vládnout. Současné demokracie většinou stojí na několika pilířích:

Svoboda slova – mohu veřejně vyjádřit svůj názor.

Svoboda volby – mohu ve svobodných volbách vyjádřit svůj názor a určovat, kdo povede určitou skupinu lidí nebo jakým směrem se naše společnost vydá.

Svobodná média – hlídají politiky a veřejné činitele a informují společnost o tom, co dělají. V demokratických státech jsou dodržována základní lidská práva, která mají všichni stejná bez ohledu na jejich vyznání, rasu, pohlaví atd.

Vypadá to, že demokracie jsou skvělým společenstvím, ve kterých si lidé mohou sami rozhodnout, co se s nimi bude dít. Ne tak docela. Už jen z principu, že k prosazení věci je potřeba nadpoloviční většina, to znamená, že „menší polovina“ lidí, kterých může být 25 %, ale i 45 %, nebyla vyslyšena. Tím pádem se může stát, že skoro polovina lidí s něčím nebude souhlasit, ale i tak se prosadí zásadní rozhodnutí. Další argument proti demokracii je ten, že volí i lidé, kteří věcem, co se probírají na nejvyšší úrovni, nerozumí a jsou lehce zmanipulovatelní. Otázka tedy je, zda má automechanik rozhodovat o hospodářské politice státu, když vůbec neví, o co jde. Svobodné volby jsou navíc nejsnazší cestou pro diktátory, aby se zmocnili vlády.

Kromě toho je demokracie velmi neefektivní, protože všechna rozhodnutí jsou diskutována. Proto trvá velmi dlouho, než nějaké rozhodnutí padne, a proto ve válkách téměř všechny státy zruší volby a svobody jednotlivce jsou dost často omezeny – je totiž potřeba postupovat rychle. Demokracie je navíc pro člověka velmi nevyzkoušeným systémem, protože po dlouhá tisíciletí v pravěku bylo výhodné se poddat někomu zkušenějšímu, nějaké autoritě, která dokázala vést svůj kmen a zajistit mu dostatek obživy a prostoru pro život. Tato osoba se poslouchala a následovala se, nehlasovalo se o tom, jestli se udělá to nebo to.

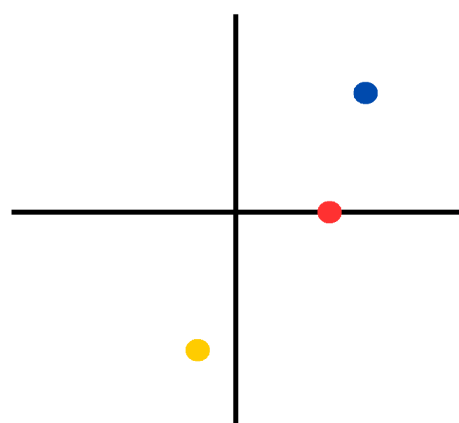
Demokracie má mnoho nevýhod, ale je to nejlepší politický systém, který zatím máme a který může fungovat jen tehdy, když se občané budou angažovat, zajímat se o dění kolem sebe a budou se na vytváření demokracie podílet. Pokud společnost bude ignorovat dění v nejvyšších kruzích, může se stát, že zakusíme i jiné formy vlády než demokratickou.

Jonáš Hrmo

Politický kompas : nefunkční, ale zábavný

Politický kompas není pro žádného učitele ZSV, meme entuziasty nebo budoucího studenta FSV nic nového. Jedná se o kartézskou soustavu (to je takový to, do čeho se ve druháku zakreslují funkce), která umožňuje pomocí bodů zaznamenávat různé názorové tendence a ideologické nuance na ose x (to je ta vodorovná) mezi ekonomickou levicí a pravicí, a ose y (to je ta svislá) mezi sociálním liberalismem a konzervatismem.

Politický kompas je velmi dobrá pomůcka při znázornění tradičních, standardních a málo fluktuujících (tedy ne antisystémových či populistických) názorových směrů. Taková ODSka je (a vždy bude) ekonomicky napravo a sociálně konzervativní; Piráti jsou středoví a silně sociálně levicoví a kupříkladu TOPka je ekonomicky pravicová a sociálně středová.

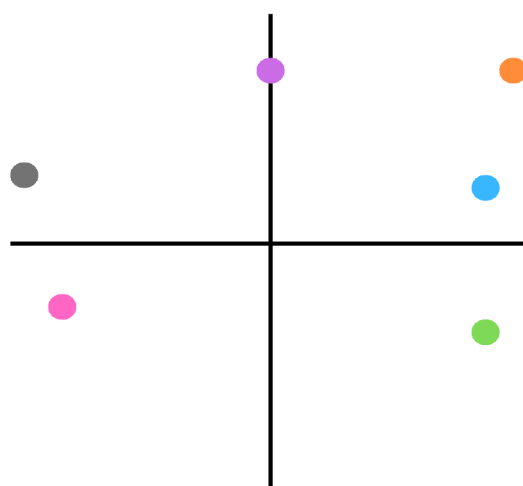

TOP09
ODS
ČESKÁ PIRÁTSKÁ STRANA

To, v čem politický kompas zaostává, je znázornění názorů atypických stran. ANO je typická populistická strana, jejíž elektorát se skládá zejména z lidí v penzijním věku. Tito lidé mají velké sociální potřeby (chtějí velké důcho-

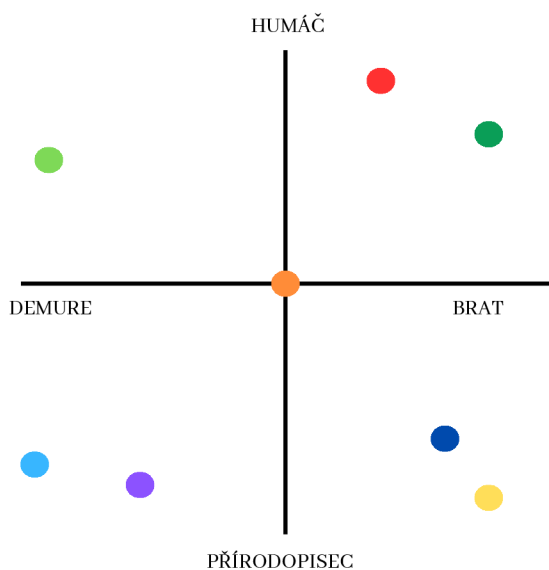
dy, slevy na dopravu...), ale zároveň mají zpravidla silné konzervativní cítění (netolerance k uprchlíkům z Ukrajiny, hostilita k westernizaci ČR...). To, v čem politický kompas zaostává, je znázornění názorů atypických stran. ANO je typická populistická strana, jejíž elektorát se skládá zejména z lidí v penzijním věku. Tito lidé mají velké sociální potřeby (chtějí velké důchody, slevy na dopravě...), ale zároveň mají zpravidla silné konzervativní cítění (netolerance k uprchlíkům z Ukrajiny, hostilita k westernizaci ČR...). Toto by stereotypně stranu označilo jako konzervativní levici, každopádně Andrej Babiš, vlastník aglomerátu Agrofert, jde čistě proti tomuto levicovému názoru – rozhodně si nepřeje platit vysoké daně, jež jsou potřeba k tomu, aby stát pokryl sociální výdaje. Patrně tedy nelze ANO zařadit do jednoho bodu politického kompasu, protože funguje na principu kam vítr (důchodce), tam plášť (Babiš).

ANTIWESTERNIZACE
SOCIÁLNÍ STÁT
VYSOKÉ PŘÍSPĚVKY NA DŮCHOD
VLASTNIT AGLOMERÁT
NEPLATIT DANĚ
VYSÁVAT DOTACE EU

Samostatnou kapitolou jsou potom memy na bázi politického kompasu. Místo ideologických determinantů se na jednotlivé osy umístí jiné determinanty a meme je na světě. Redakce si jeden takový pro vás připravila.

- MARKÉTA JISKROVÁ
- DANIELA PETŘÍČKOVÁ
- BLANKA HNILIČKOVÁ
- PETRA LÁNSKÁ
- TOMÁŠ BRINKE
- IRENA ŠEBKOVÁ
- JANA URZOVÁ
- LENKA VESELÁ

Marek Barbuš

Placatá Země

Není to tak dávno, kdy si lidé mysleli, že Země je placatá, Stalin je milosrdný vůdce, který se nikdy nedopustil ničeho špatného, nebo že pohyb hvězd určuje osud lidí. A jak už se to s oblibou dělá v jiných oblastech lidského působení, i tady se „retro“ vrací do módy. O co plochozemci opírají svá převratná zjištění a kdo je ten Slovák, který v přímém přenosu do televize zpochybnil kulatost planety?

Teorie o kulaté Zemi jsou staré jako lidstvo samo. Jak jinak vysvětlit bez znalosti gravitace a dalších fyzikálních dovedností, že člověk, který je „vzhůru nohama“, se udrží na planetě? Zároveň ať se kdokoliv podíval, kam se podíval, byla všude jen rovina. Už starověká náboženství předpokládala placatou Zemi, která funguje na principu toho, že souš je uprostřed a na okraji zeměplacky jsou oceány. To dává docela smysl, protože v té době se nikdo za Atlantický (v případě Římanů či Řeků) ani za Tichý (v případě Číňanů) oceán nepodíval. S tím se vázala i před-

stava geocentrismu, tedy že Země stojí na místě a všechny planety a hvězdičky se točí kolem ní. Na začátku středověku stále ještě převládala představa placaté Země, která se postupně nahrazovala myšlenkou Země kulaté, takže už ve vrcholném středověku vznikaly glóby – Kryštof Kolumbus se tedy nemusel s myšlenkou ploché Země vypořádávat. Nejdéle se myšlenka placaté Země držela v Číně, a to až do 17. století.

Nynější plochozemci se začali sdružovat v polovině minulého století. Zkusím vám nyní předat pár jejich nápadů a vysvětlení placatosti Země, i když je to opravdu velmi náročné na pochopení.

Současný hlavní směr plochozemství se opírá o to, že je Země kruh, v jehož středu je Arktida a po hraně kruhu je Antarktida: tento ledový příkrov se nedá překonat. Slunce a Měsíc putují nad touto plackou. Slunce má průměr 50 kilometrů a putuje nad zeměplackou tak, že vždy osvětluje nějakou její část.

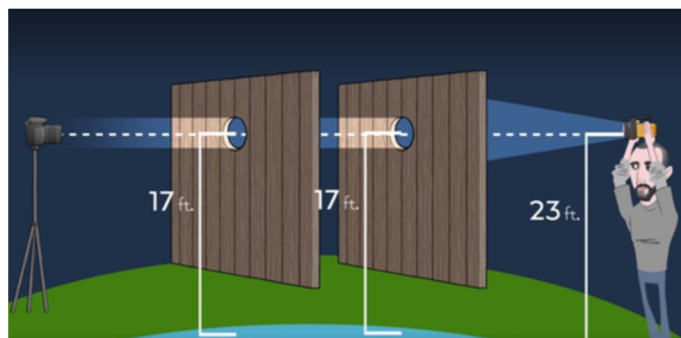
Už nyní vás asi stejně jako mě napadá mnoho otázek a vyvrácení těchto teorií. Jak by při této situaci fungovaly satelity? Proč, pokud je zeměplacka ohraničená Antarktidou, to ještě nikdo nevyfotil? Jak může Slunce svítit jen na jeden bod, protože, pokud je Země placatá, tak musí svítit ať je kdekoli nad Zemí úplně do všech jejich koutů? A konečně, proč jsou všechny ostatní planety kulaté?

To, jak fungují satelity, jsem nezjistil, ale někteří plochozemci dost pochybují o jejich samotné existenci. Jak jim pak tedy funguje navigace, opravdu nevím. Hranici zeměplacky pak podle plochozemců hlídá armáda, a proto není možné vyfotit tuto hranici. Fakt, že by to bylo extrémně finančně nákladné a že by asi nebylo potřeba to skrývat, kdyby to tak bylo, plochozemcům nic neříká. Navíc, pokud by na okraji zeměplacky opravdu byla ledová neprostupná stěna, tak by tam určitě Andrej Babiš natočil TikTok s titulkem „O čem dalším lže Fiala a jeho nastupující nová totalita“. Slunce podle nich funguje jako takový reflektor, který se zapne a soustředí se na jednu část Země, protože jinak by jejich teorie absolutně nemohla fungovat. A když už jsme u kulatosti ostatních planet, plochozemci znevažují jejich samotnou existenci nebo o nich tvrdí, že jsou taky placky.

Plochozemci ovšem nečekají jen na to, až přijdou vědci s důkazy vyvracející jejich teorii, ale hledají vlastní důkazy. Například Mike

Hughes se nechal několikrát vystřelit do vzduchu na podomácku zkonstruované raketě. A jeho výzkum přinesl převratné změny. Viděl jen plochou zem, žádné zakulacení. Vysvětlení je jednoduché: vystřelil se asi jen 570 metrů do vzduchu, přičemž nízká orbita zeměkoule začíná někde kolem 160 km nad povrchem.

V dokumentárním snímku *Behind the Curve* měli plochozemci možnost obhájit své názory, ale úplně se jim to nepovedlo. Když ověřovali plochost Země, provedli pokus se světlem, které procházelo přes dva vzdálené otvory ve výšce 17 stop nad mořem. Muž, který držel světlo, ho držel také 17 stop nad mořem. Jaké bylo překvapení plochozemáků, že světlo není vidět a že bylo vidět, když světlo zvedl nad hlavu. Reakce plochozemáka, který tento pokus dělal, na to, že je Země kulatá, je nezapomenutelná.

A nyní se vraťme zase k nám. Za humny se odehrála velmi zajímavá věc. Možný kandidát na ředitele slovenské veřejnoprávní (teď už spíše státní) televize odpověděl reportérovi na dotaz, zda je smysluplné dávat ve vysílání prostor i lživým a nepodloženým faktům, že ano. Když se potom reportér zeptal, zda tedy mají mít prostor i lidi, kteří si myslí, že je Země plochá, odpověděl mu, že ano, že přece není ani podložené, že je kulatá, a že nikdy nebyl ve vesmíru, takže neví.

Je vidět, že poslední dobou se teorie ploché Země stává stále atraktivnější, což upřímně nepokládám pro nás pro lidstvo za dobrou zprávu, když místo skutečných krizí, jako je globální oteplování nebo zvýšené riziko velkých konfliktů, řešíme banality jako je plochá Země.

Jonáš Hrmo

SVOBODA SLOVA, ALE DRŽ H*BU

Ach, ta svoboda: dříve tak těžce postrádaná a dnes jako by se zdálo, že jí máme dost. Otevřela nám spoustu možností jako svobodné vyjadřování – názory, které ještě u minulé generace zůstávaly mezi čtyřmi stěnami rodinného příbytku, se dnes šíří všemi směry jak na běžícím páse. Nechápejte mě špatně, opravdu to není na škodu. Fenomén doby – všestranný expert.

Dnešní doba nám poskytuje platformy, na kterých se každý může vyjádřit podle své chuti a úplně k čemukoli. Mají sice jistou cenzuru, tu lze však v mnoha případech velice snadno obejít. Mým osobním favoritem je Facebook. Pokud se totiž právě tady dostanete do té správné skupiny expertů, můžete se dozvědět kdejaké pikantnosti ze zasedání vlády. Hned jsem o něco chytřejší, například až do minulého večera jsem neměla nejmenší tušení o „kamaráčoftech“ našeho premiéra se zlou Amerikou. Takové příběhy jsou prokládané ještě lepšími konspiračními teoriemi o loutkách v celé politice. Jedno se ovšem musí nechat, nikdy jsem neslyšela víc vášnivé a prožité vyprávění. Chcete se stát také expertem, ale nevoní vám jen tak nějaká sociální síť? Zkuste X, kde můžete pouze za \$11 měsíčně vyjadřovat své úplně svobodné názory: a dnes už i s ověřením.

Podcasty; co všechno s nimi lze – nebo spíš, co ještě nebylo a čeho všeho ještě není potřeba. Jsou dobře dostupné a občas je za ně člověk při hodinových cestách domů vděčný, ale proč pokaždé, když se snažím najít nový podcast, zakopávám o tisíce bezvýznamných rozhovorů o ničem? To, že si někdo pořídí relativně dobrý mikrofon, neznamená, že musí hned točit podcast. Klid, opravdu... Většinou spíš jeden propaguje svůj mnohdy kontroverzní názor a druhý jen souhlasí pro podporu. Tak snad pokud si chcete utrhnout alespoň kus z té internetové slávy, hned po účasti v *Love Islandu* si můžete založit podcast a k tomu sehnat jednoho kamaráda, který přikývne na vše, co řeknete, a máte vyhráno. (Z této části vynechávám podcasty o alfa způsobu života, ty přispívají velikou částí k mému žití.)

Teď přestanu být na chvíli sarkastická: bez svobody už se neobejdeme a musíme si jí vážit – lidé si jí totiž přestanou cenit, jakmile zapomenou, že ji někdy neměli; to jste snad slyšeli už milionkrát. Svou kritikou jsem nechtěla mířit právě na ni, ale spíš na platformu, kterou nabízí. Lidé se dostávají do zacyklených smyček s tématy, o kterých toho moc nevědí a ani nechtějí vědět – to je ten smrtelný faktor, nechtít. Nemusíme mít názor na vše. Když už máme potřebu ho šířit, řekněme jím alespoň něco, co dává smysl a není pouze nabito emocemi. Máme na víc, máme svobodu, ale hlavně máme sebe.

Patricia Albertová

CENZURUJÍ MĚ!

A proto s tím jdu do televize

Jak již bylo řečeno v předchozím článku, svoboda slova je pro život v demokratické zemi naprosto zásadní. Každý si může říkat, co chce. Ani já ji rozhodně nehodlám kritizovat, ráda bych však poukázala na konkrétní příklad toho, jak zbytečná jsou některá prohlášení veřejně známých osob. Nemusíme je tolerovat, naopak, poukazujeme na to, jak některé celebrity převrací dějiny a protířečí si.

Když Michal David otevře ústa, stojí to vždy za to. Nevím, jestli je horší, když zpívá, nebo když mluví o svých politických názorech.

Normalizační popová hvězdička v srpnovém rozhovoru pro televizi A11 vyjádřila svůj názor na zdánlivý „návrat do totáče“. Pokud jste tento rozhovor nepostřehli, hlavně si ho nehledejte, je to bolestné. Já jsem ho protrpěla celý a vynasnažím se shrnout to nejdůležitější, co v něm padlo, a přiblížit vám, proč zní právě z jeho úst tato myšlenka tolik absurdně.

V době komunismu bylo naprosto nepředstavitelné, že by si každý mohl hrát (a poslouchat), co chtěl. Svě o tom ví například členové legendárního Pražského výběru v čele s Michaelem Kocábem, kterým byla mezi lety 1983 a 1986 zakázána jakákoliv veřejná produkce. To zasáhlo všechny členy kapely na existenční úrovni, neboť pro ně koncertování představovalo zdroj příjmů.

Zatímco Pražský výběr, Marta Kubišová nebo Karel Kryl byli komunistickým režimem zakázáni a perzekvováni, Michal David byl miláčkem strany, kterému nevadilo se přizpůsobit. Nejsem v pozici, ve které bych dokázala posoudit, jestli Davidova „kolaborace“ s režimem byla špatně – však se taky „jen“ snažil vydělat peníze.

O tom svědčí mimo jiné fakt, že se z něj, jako z velmi nadaného jazzového klavíristy, stala přední tvář normalizační pop music, která byla nade všechny pochybnosti výdělečnější. Podle vlastních slov byl za přechodem k populární hudbě i zdravotní důvod – má na jazzového klavíristu moc krátké prsty :(Ale co, každý se musí nějak uživit.

Michal David v rozhovoru pro televizi A11

Sám Michal David, vedle lamentování nad ztrátou vlasů, v rozhovoru poukazuje na to, že přístup k zahraniční a potažmo západní hudbě byl v komunistickém Československu značně omezen a tvorba byla částečně ovládána stranou. Jeho *Poupata*, skladba pro Spartakiádu v roce 1985, byla prý „příkazem shora“, jehož odmítnutí by pro něj a jeho otcovskou figuru Františka Janečka mohlo být likvidační. Komunistická kontrola nad hudební sférou je nepopíratelná – o to neuvěřitelnější je Davidův výrok z rozhovoru v televizi A11: „Mně už dneska připadá, to už teda můžu říct na kameru, já se toho nebojím, že už člověk skoro nesmí pomalu nic říct, že už se lidi bojejí říct pravdu a že už se vracíme zpátky do totáče, člověče. ... Vždyť my se vracíme tam, proti čemu všichni bojovali, hlavně my muzikanti. Teď najednou už nesmíš skoro nic říct. Tak já ti nevím, já se na to vyprdnu a už nic neříkám a dělám si jenom muziku a je to nejlepší.“

Asi nejtípnější mi přijde, jak se tímto Michal David přirovnává nejen k undergroundovým umělcům, ale nadává na nesvobodu slova v televizi. Jestli je něco paradox, tak je to právě tohle. Ale on se nebojí, klidně to řekne na kameru. Gratulujeme a posíláme klíčenku za odvahu. Náš bojovník proti totalitě si asi plete zákaz činnosti s tím, že ho pár lidí vyhlásí na Facebooku. Ne, to se opravdu nedá srovnat.

Nepopírám, že komunistické zákazy Michala Davida neomezily – například prosadit píseň o Cole, americkém nápoji, byl zřejmě trochu problém. Stále to ale nejde přirovnat k tomu, čím si museli projít umělci, kteří se rozhodli před režimem nekrčit.

David v rozhovoru několikrát zmiňuje, že jediné, co on chtěl a stále chce, je produkovat hudbu. To je záslužné, ale proč má tedy neustále potřebu vyjadřovat se k válce na Ukrajině a politické situaci u nás? Neříkám, že na toto nemá právo – bylo by to pokrytecké; on sám ale říká, že je v současné době „totálně apolitickej“.

Jako společnost máme často tendenci slepě naslouchat názorům celebrit a přijímat je za své. Tímto nechci říct, že by názory Michala Davida měly v naší věkové skupině jakoukoli relevanci, ale když jsem viděla věkový průměr návštěvnic a návštěvníků jeho koncertu na Kladně, musím konstatovat, že to určitě není malá skupina obyvatel. (Data toto potvrzují – v Česku žije více než 1,7 milionu lidí ve věku mezi 45 a 55 lety.)

Určitý talent Michala Davida se nedá popřít. Podobně jako Karel Svoboda dokázal (ano, minulý čas) skládat hity, což neumí každý. Když se ale David začne vyjadřovat k čemukoli jinému, než je hudba, člověk si říká, že by ta cenzura možná nebyla tak špatná. VTIP!!!

Celebrit, které se cítí utlačovány a cenzurovány, bychom našli mnoho. Například český režisér Jiří Strach se dokonce nebál zajít tak daleko a v rozhovoru pro DVTV přirovnat svůj pocit z cenzury ke koncentračním táborem. A to už je opravdu moc.

Na závěr pro vás mám pozitivnější (?) zprávu. Výše zmíněný Pražský výběr vyhrál soud proti příslušníkům StB Jiřímu Karáskovi a Václavu Sklenáři, kterým byla prokázána účelová snaha o rozvrácení a zakázání veřejného působení kapely v osmdesátých letech. Po čtyřiceti letech se tak Pražský výběr dočkal alespoň částečné satisfakce. Vedle až směšného peněžitého trestu dostali tajní policisté podmínečný trest – ale vzhledem k tomu, že jsou dnes již v důchodu, jde v celé věci spíše o uznání jejich viny. Jak řekl Vilém Čok: „Lepší pozdě, nežli později.“ Pro mě je tento soud symbolem toho, jak důležité je historii připomínat a kriticky nad ní přemýšlet.

Majda Majnerová

**SLEDUJ NÁS NA
INSTAGRAMU!**

@prestiznistudent

MY MÁME VE ŠKOLE PÍTKO?

To může být kupříkladu reakce vašeho spolužáka na to, když se zeptá, kam jdete, a vy odpovíte: „Natočit si pití do našeho prvotřídního pítka.“ Tak by sice s největší pravděpodobností nikdo z nás neodvětil, ale co už. Předpokládám, že většina studentů a pracovníků školy má alespoň tušení, že pítka vůbec existuje. Na tom má nemalou zásluhu fakt, že bylo 9. září při třetí vyučovací hodině rozhlasem oznámeno jeho slavnostní otevření následující přestávku. Na zahájení provozu se přišla podívat hrstka studentů, udělala se fotka a ta byla následně zveřejněna na instagramovém účtu naší školy – další příležitost k objevu, že tu pítka máme.

Prvních pár dní bohužel nebylo ve své kondici, což neodpovídalo našim představám, jelikož stálo 76 785,40 Kč s DPH. Avšak nyní už funguje znamenitě; když už jsme se dostali k tomu, že funguje, tak jak vlastně? To byste už měli vědět, neb v každé třídě měla být na toto téma přednáška od vašeho starosty. Pokud váš starosta takto neučinil, či jste to z jeho výkladu nepochopili, nebo jste z nějakého důvodu byli nepřítomni, pokusím se vám teď věc vysvětlit. Důležité je především vědět, kde se vlastně pítka nachází a jak vypadá. Asi zklamou některé z vás, kteří jsou milovníky zeměpisu, ale bohužel neznám přesné souřadnice místa, kde pítka leží.

Abych zbytečně neztrácel váš čas, krapet to zkrátím: pítka se nachází ve třetím patře „U Tří fikusů a jedné jiné kytky“. Je to stříbrný, v půlce rozkrojený válec. Má své nevýhody, a to hlavně pro lidi malého vzrůstu, kteří se z pítka nejspíše nenapijí, kohoutek se totiž nachází v poměrně velké výšce.

Pokud se budete koukat kolem pítka velmi pozorně – a to i ti nižší z vás – možná si povšimnete, že nad ním visí papír o velikosti A4, na němž je napsáno něco nečitelného: k tomu je ještě přiložen český překlad onoho textu. Čitelné to tedy může být pro určitou skupinku lidí ovládající tu mně neznámou hatmatilku (humáči).

Fungování pítka je velice složité, tudíž vše pro usnadnění zjednoduším. Pokud svítí nahoře uprostřed zelená dioda, znamená to, že si můžete natočit vodu zmáčknutím tlačítka nad otvorem, do kterého strčíte lahev nebo kelímek. Pokud však bude svítit jinou barvou, tak není s největší pravděpodobností voda připravena. Ale to by bylo všechno nějak moc snadné, neříkáte si? A přesně proto tu jsou dvě další tlačítka, u nichž je totožná dioda a symbol. Symboly jsou sice hezké, ale jsou vlastně k ničemu, neboť nedávají žádný smysl.

Co dělá tlačítka nalevo a co napravo? To vpravo vám dá krásně chladnou vodu a je naprosto ideální pro skupinku lidí, která si říká „milovníci chladné vody“. To vlevo vám dává, prostě a jednoduše, vodu z kohoutku. Většinou bude objem natočené kapaliny cca 350 mililitrů, samozřejmě můžete kdykoli přestat nalévat dalším zmáčknutím tlačítka.

Doufám, že jste z mého velice stručného popisu fungování pítka alespoň trochu pochopili.

A pokud stále ještě nechápete, jak pítka pracuje, obraťte se prosím na své spolužáky, oni vám to jistě s radostí vysvětlí. Anebo taky ne...

Vojtěch Verner

Dalajláma na Arabské?

Pamatujete si doby, kdy ve třetím patře netekla voda? Doby předtím, než nám Bůh seslal vodu v podobě pítka u knihovny? Ano, byly to těžké časy. Je ale možné, že je to s pítkem všechno tak trochu jinak?

Několik studentů nahlásilo, že se jim po vypití vody z pítka zlepšil průměr ve všech přírodovědných předmětech a třídní učitel jim odpustil tři pozdní příchody. Náhoda?

Od paní ředitelky jsme se prostřednictvím rozhlasu dozvěděli, že vodovodní potrubí na Arabské bylo zastaralé, a proto se voda nedostala do nejvyššího patra. Dá se ale v dnešní době věřit všemu, co se ve školním rozhlasu dozvíme? Redakce Prestižního studenta měla o pravdivosti tohoto tvrzení značné pochybnosti a vydala se na výzvědy.

Podle mainstreamových médií čerpá Praha z nádrží Želivka, Káraný a Podolí. My ale nejsme jako ostatní; nezatajíme vám pravdu. Není vám ale podezřelé, že je voda z pítka tak průzračná a má magické síly? Tak energeticky čistou vodu přece z Želivky nedostanete.

Cesta za pravdou naši redakci zavedla do vzdálených krajin, až do odlehlých tibetských vesnic v Himalájských horách. Cesta nebyla lehká – teploty se po celou dobu naší výpravy nevyšplhaly nad 0 °C a celé naší redakci postupně odpadlo celkem sedm prstů a všechny vlasy. Místy jsme si mysleli, že pravdu o léčivé vodě z třetího patra snad nikdy neodhalíme, ale najednou se před námi v pusté krajině objevilo jezero. Místní mniši nám prozradili, že se nacházíme ve vesnici Gyarab, a v tu chvíli nám bylo všechno jasné. Voda z pítka pochází z tibetského jezera.

Možná se teď ptáte, proč se nám tuto informaci vedení snažilo zatajit. O vykořisťování chudých zemědělců se nejedná: mniši nám prozradili, že

obrázek z tibetského Gyarab jezera

jim vedení gymnázia posílá za odčerpanou vodu nesněžené zbytky z dobročinných svačin. Důvod je ale jasný, vedení školy se bojí pletek s čínským režimem, který Tibet již přes 70 let okupuje.

Zůstává tedy otázkou, zda by vzhledem k politickému charakteru tohoto problému nebylo vhodné vyjádřit Tibetu podporu alespoň vyvěšením nápisů v tibetštině:

ཆང་ནང་དུ་བདེན་པ་དང་རྒྱ་ནང་དུ་བདེ་ཐང་ཡོད།
ད་ལྟ་འཕུང་དགོས།
འཕུང་ཡང་ན་བཞག་རྒྱུ་ཡོད།

Je úctyhodné, že se vedení naší školy snaží vyjít studentům vstříc a vedle školního psychologa nabízí i služby náboženské, každý totiž občas potřebuje přízeň bohů; zejména před testem z biologie nebo ČPP z matematiky. Mírným zklamáním bylo, že nám původ kouzelné vody byl zatajen a místo tibetských nápisů a obrázků dalajlámy se nad pítkem objevily nápisy v latině.

škola nArUby

(tinfo) info

(tinfo) info - - nArUby škola nArUby - - nArUby

Majda Majnerová

Jak by se jmenovaly politické strany některých z našich profesorů?

Zeptali jsme se, abyste vy nemuseli

Když se řekne demokracie, možná se některým z vás vybaví pojmy jako antika, vláda lidu nebo svoboda; nám v redakci však vytanul na mysli ještě další termín – politické strany. Proto jsme se v tomto čísle rozhodli otestovat kreativitu a hravost některých z našeho profesorského sboru a přinášíme vám velmi zajímavé odpovědi na naši nelehkou otázku.

Jak by se jmenovala Vaše politická strana a jaký by měla program?

Laura Ann Bazyn

My political party would be the Pizza Party, since those are certainly the best parties. I know it is a controversial stance, but the three main tenants of our platform would be:

1. Chicago-style deep dish pizza is undeniably the best pizza in the world and should be available to all.
2. We will start a national holiday during which families and friends gather together to pig out on pizza. This holiday will ultimately end all wars.
3. Education will be better resourced. That has nothing to do with pizza, but it is important.

But seriously, if I were to start a political party in the US, it would be a moderate compassionate conservative party, which currently doesn't exist.

Michal Štorek

Jakožto učitel jsem limitován v tomto případě školským zákonem, podle kterého učitelé nesmí propagovat žádné politické strany. Pokud bych tedy odhalil své politické smýšlení a politický program, mohl by si někdo teoreticky dohledat, k jakému politickému směru inklinuji, a to je ve škole nepřijatelné.

Tímto způsobem bych asi odpověděl na Váš dotaz.

Markéta Jiskrová

Viva la vulva

- progresivní politické hnutí, které usiluje o dosažení skutečné rovnoprávnosti mezi pohlavími
- cílem je ukončit genderové stereotypy, boj proti diskriminaci a zajištění rovných podmínek ve všech oblastech společnosti
- dílčím cílem je vysvětlení pojmu feminismus – NENÍ to o nadvládě žen, JE to o spravedlnosti a rovnoprávnosti pro všechny

Body programu

- zavést nadvládu žen – vtípek
- rovné mzdy a pracovní příležitosti
- vzdělání bez předsudků a genderových stereotypů
- bezpečný veřejný prostor a konec násilí na ženách = ratifikace Istanbulské úmluvy

Viva la vulva je tu proto, aby každá vulva (i ta, co ji třeba nemá) měla stejné právo na důstojnost a spravedlnost.

(Kompletní politický program strany Viva la vulva je k nahlédnutí v kabinetu u paní profesorky Jiskrové.)

Jakub Žytek

BEST - BEzvadná STRana

Náš program je pro všechny, proto slibujeme všechno všem, a také to splníme! Klíčových 7 bodů následuje.

daně:

Potřeboval/a by sis je snížit? Snížíme!
Jsi ochoten/tna platit víc za lepší služby?
Dodáme lepší služby!

doprava:

Víc kvalitních dálnic? Budeš je mít!
Nikam nejezdíš a radši sedíš doma? Vychilluj se na kanápku!

zahraničí:

Chceš mír? Chtěj mír!
Chceš posílat zbraně? Pošli jich co nejvíc.

zdravotnictví:

Operace bez čekání, chápací doktoři?
Zařídíme!
Operace s čekáním, méně vstřícní doktoři? Ty už máš teď, ale i tady je co zlepšovat!

ekologie:

Jsi pro Green deal? Přidáme ti na elektrické auto!
Máš rád/a vůni naftáku? Klidně si nech spalovák...

školství:

Chceš vešky dál bezplatné? Není problém!
Rád by sis připlatil/a za vyšší kvalitu? Připlať a my ti najdeme externí specialist/k/y!

digitalizace:

Zdigitalizujeme všechno, když budeš chtít.
A když budeš chtít, nezdigitalizujeme nic.

Program Bezvadné strany nemá konkurenci. Vol nás a buď v týmu BEST!

Alena Horáčková

SOS - Strana odpovědných spoluobčanů

Byla by to konzervativní strana, která by do vedení vybírala ty nejlepší, nejvzdělanější, odpovědné lidi, lidi s morálním kreditem. Nikoliv jen loajální členy SOS, ale odpovědné, osvícené, se schopností vizí do budoucnosti, morální autority.

Program strany by byl jasný: vzděláváním ke svobodě, spoluprací k demokracii, respektem k přírodě a ochranou slabých a potřebných k odpovědné společnosti. Bez důkladné znalosti dějin by se člověk členem naší SOS mohl stát jen těžko.

Anna Vernerová

ŠVÝCARSKÁ DEMOKRACIE

Když se řekne Švýcarsko, většina z nás si představí Alpy, čokoládu, neutralitu a referenda snad každý měsíc. Švýcarsko je totiž federativní direktoriální republika. Co to ale znamená? A mohla by se Česká republika inspirovat?

Nejprve by bylo dobré říct si něco o složení státu. Švýcarsko je konfederace rozdělená do 20 kantonů a šesti polokantonů. Každý z nich má svůj úřední jazyk, jiné školství a částečně se můžou lišit i daně.

Švýcarsko má dvoukomorový parlament. První komora je Národní rada, skládá se z 200 poslanců; druhá je kantonální rada složená z 46 poslanců (každý kanton má dva poslance a každý polokanton jednoho). Do obou komor jsou členové voleni každé čtyři roky.

Hlavní správa státu je rozdělena mezi sedm lidí (jinak nazývána Spolková rada). Všichni mají stejnou moc, až na dvě výjimky. První je prezident (a premiér zároveň), který navíc plní funkci reprezentační a ceremoniální; druhou je viceprezident. Obě funkce se střídají každý rok. Složení rady je podle specifických kritérií, jako kanton odkud pocházejí, politická strana a jazyk, kterým mluví. Voleni jsou stejně jako členové parlamentu na čtyři roky.

Ovšem asi nejzvláštnějším faktorem švýcarské politiky jsou referenda. V posledních letech se konají přibližně čtyřikrát ročně. Za celou historii jich bylo už téměř sedm set. Každý občan, který dosáhl věku 18 let, může v referendu hlasovat nebo navrhnout téma referenda. Přibližně měsíc před hlasováním dostanou všichni voliči malou brožuru shrnující problematiku, o které se bude rozhodovat.

Aby bylo referendum přijato, musí dojít ke dvojí nadpoloviční většině. To znamená, že pro musí hlasovat více než 50 % voličů a zároveň více než polovina kantonů. Tento systém má za cíl dát váhu při rozhodování i menším kantonům. I přes to, že situací, při kterých by nebyla iniciativa schválena kvůli kantonům, je málo, jsou na tuto problematiku smíšené názory.

Tato podivuhodná struktura je skutečně unikátní. Rozšiřovat se ovšem v blízké době rozhodně nebude. Mnoho expertů tvrdí, že jakýkoliv pokus o převzetí tohoto komplikovaného systému kteroukoliv jinou zemí by mohl skončit tragédií. Proč to Švýcarům funguje, může většina z nás jen hádat. Ale jeden rys v podobě referenda převzala například i Česká republika, a to v roce 2003. O vstupu do EU tehdy rozhodovalo 55 % populace. Pro hlasovalo 3 446 758 obyvatel, tedy asi 77 % voličů.

Markéta Kubáčová

MÁLO PROBÍRANÉ TÉMA VE SPOLEČNOSTI JSOU ROZHODNĚ VYSKYTUJÍCÍ SE NEROVNOSTI VE VZDĚLÁNÍ:

ROZHOVOR S OLGOU RICHTEROVOU

Listopadové číslo se nese v duchu demokracie. Naší redakci se podařilo udělat rozhovor s místopředsedkyní poslanecké sněmovny Olgou Richterovou, která se s námi podělila o své názory na nerovné podmínky nejen ve vzdělání a její vizi, jak tyto problémy v budoucnosti i současnosti řešit. Paní Richterová nám také sdělila, jak se k politice dostala a co považuje za svoje největší kariérní úspěchy.

Co je hlavním obsahem vaší práce jako místopředsedkyně Poslanecké sněmovny?

Hlavní náplní mé práce je řízení jednání v Poslanecké sněmovně. V případě největších excesů odjímám slovo a v případě běžného průběhu zkrátka procesně hlídám, aby jednání probíhalo správně a podle jednacího řádu. Domnívám se, že to není to jediné, co s touto rolí souvisí. V těchto pozicích jde také o jakési určování politického standardu, toho, co je norma, a proto jsem ráda, že v rolích řídicích Poslaneckou sněmovnu je momentálně hodně žen a celkové rozdělení rolí je více vyvážené, než jak to bývalo dříve. S rolí místopředsedkyně je dále spojená i určitá mezinárodní reprezentace. Já se například zaobírám vztahy s našimi nejbližšími sousedy od Německa přes Polsko, Slovensko až po Maďarsko.

V rámci vlády má předseda vlády a potom někteří místopředsedové nějakou speciální funkci. Je to takhle i v Poslanecké sněmovně?

Určitě, každý kolega se stará o něco jiného, někdo má například na starosti koordinaci státních vyznamenání, která pak Poslanecká sněmovna navrhuje v kanceláři prezidenta republiky. Jiný má na starosti přípravu podkladů k zahraničním cestám, o nichž pak hlasujeme na takzvaném organizačním výboru, ale to jsou takové technikálie, co teď popisuji. Je to zkrátka jako v každém jiném týmu, trochu se to musí rozdělit.

**„ŽENY MAJÍ
PROSTĚ MÉNĚ
ČASU NEŽ
MUŽI“**

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Zmínila jste počet žen v Poslanecké sněmovně. Momentálně je to pouze 25 %, což je zároveň i nejvíce v historii. Proč je podle vás tak málo žen v politice?

Jeden z hlavních důvodů je takový prakticko-pragmatický, ženy mají prostě méně času než muži. Jak to funguje v Poslanecké sněmovně, je záležitost trpělivosti, dlouhých jednání a často je to o tom, kdo vydrží déle mluvit. Tohle mi vadí. My bychom v jednacím zákoně chtěli udělat změnu. Chtěli bychom, aby se tady nemarnilo tolik času a to i z hlediska zaměstnanců, kteří tady musí být s námi a poskytovat technické zázemí. Nicméně dneska je politický boj takhle nastavený. Myslím si, že to je pro ženy hodně odrazující, protože na komunální úrovni jsou ženy zastoupené mnohem častěji.

A druhou věcí je jistá nepředvídatelnost toho, co se podaří dojednat a jak věci nakonec dopadnou. Myslím si, že ženy, které mají rády výsledky, budou mít příjemnější uplatnění svých schopností v byznysu nebo v akademii. V politice je ta role náhody vlastně docela velká. Náš čas je podle mě něco, čeho si ceníme obecně trošku víc než muži – ať už proto, že ho člověk chce trávit s rodinou, s blízkými, nebo protože, kdo chce vůbec rodinu mít, tak to musí stihnout do určitého věku.

Současně jedna čtvrtina už začíná být počet, kdy jsou ženy běžnou součástí Parlamentu. A kdyby to narostlo na 30 %, tak už by to byl podíl, který je schopný prosadit opravdu velké změny. Nicméně i v tomto procentu se podařilo dojednat změnu definice znásilnění, která by měla fungovat i pro situace zamrznutí – na tom chci ukázat, že to je velký úspěch, velká změna a něco, co byla vyložena iniciativa několika žen, které na tom spolupracovaly z různých politických stran.

**„V POLITICE JE ROLE
NÁHODY VLASTNĚ
DOCELA VELKÁ“**

Abych odpověď zakončila z pozitivního konce, určitě se ta situace postupně vyvíjí. A právě spolupráce žen napříč sněmovnou umožňuje posuny u věcí, ve které by člověk ani tolik nedoufal. I co se týče narovnání práv LGBT lidí; při tomto procesu byly také nadproporčně aktivní ženy z různých stran. Já jsem se taky připodepsala a byla jsem mezi předkladateli novely. Nakonec jsme byli schopni schválit něco, co bohužel nedává název manželství, ale jinak měla být práva rovná. Bohužel se jedná o rozdělení do dvou kategorií, to mi je líto. Nadále budu usilovat, aby se i toto změnilo. Ale je to výsledek, který bych si netipla na začátku volebního období. A je to výsledek, který byl možný i díky spolupráci žen ve sněmovně.

Jaké jsou vaše hlavní plány do konce tohoto volebního období? Co byste chtěla ještě stihnout prosadit?

Já se převážně soustředím na témata spojená s rovnoprávností a sociální pomocí. Například bych ráda prosadila novelu o dětských skupinách. Ono to na první pohled může vypadat tak nevýznamně – no dobře, tak je tu nějaká novela o tom, aby lépe fungovaly školky. Ale v praxi je to obrovskou brzdou například pro profesní volbu rodičů malých dětí, nejčastěji žen. Zároveň to může ovlivnit, kolik pak člověk dětí má. Podobný systém funguje v sousedním Německu. Můžeme si to představit jako menší skupiny s kvalifikovanými chůvami, které mají možnost živnost provádět doma a mají nárok na finanční podporu od státu. Je to mnohem flexibilnější a vhodnější možnost pro rodiče s malými dětmi. Aktuálně se jedná o podobě pro druhé čtení.

Dále nás ještě čeká zákon o dětském ombudsmanovi. Jedná se o novelu týkající se

veřejného ochránce práv, ale mnohem cílenější, než to bylo kdy dřív. Jde nám o to, aby byla jasně definovaná do značné míry i odborná pozice zástupce současného ombudsmana věnujícího se dětem. Poněvadž my máme tisíce dětí v ústavních zařízeních, ať už jsou to dětské domovy nebo psychiatrické léčebny. Děti a mladí lidé většinou potřebují rychlejší zastání, protože jim čas běží mnohem rychleji a nenaplnění jejich potřeb má mnohem hlubší důsledky, než když nastane prodleva u dospělých.

„JÁ VĚŘÍM, ŽE TO JE INVESTICE PRO BUDOUCNOST NAŠÍ SPOLEČNOSTI“

Co je pro vás momentálně největší kariérní úspěch?

Na to se dá koukat z několika úhlů pohledu. Co mě nejvíc těší, jsou právě změny týkající se podmínek pro rodiny a malé děti. A já věřím, že to je investice pro budoucnost naší společnosti. Nevím, jestli bych to nazvala slovy otázky, ale mám radost, že v balíčku věcí, které budou po konci tohoto období ve sněmovně schváleny, se bude nejspíš jednat o zvýšení rodičovského příspěvku. Protože ekonomické statistiky dokazují, že právě rodiny s malými dětmi a ještě osamělí senioři mají dlouhodobě nejméně peněz. Tohle jsem já a Piráti prosazovali a byla to jedna z našich podmínek pro tohle volební období. Po-

vedla se nám vyrovnat alespoň ta částka 50 000 korun. Také bychom si přáli, aby byl rodičovský příspěvek pravidelně valorizovaný. Když probíhá inflace a rodičák zůstává na stejné částce, tak se efektivně v čase snižuje.

A dále mám velkou radost již z toho co jsem zmiňovala: dětské skupiny, dětský ombudsman, případně sociální podnikání. Všechny tato rozhodnutí zohledňují, že nemáme ve všem rovné podmínky a v některých životních situacích je potřeba trošku narovnat to hrací hřiště života.

O čem se v české politice málo mluví?

Zajímavá otázka. Málo probírané téma jsou rozhodně vyskytující se nerovnosti ve vzdělání. Nejen ekonomicky je to obrovsky nevýhodné pro celou společnost. Skoro bych řekla, že nás rozkládají zevnitř.

Málo se podle mě mluví o tom, že když člověk nedodělá základku, společnost na tom, co daný člověk neodvede a co naopak čerpá ze sociálního systému, celoživotně ztratí zhruba

13 milionů korun. Přímé ztráty se pohybují kolem 3 milionů, ale jsou

zde zahrnuty i ty nepřímé (potenciál). Tato čísla si tu nesypu z rukávu, pár let zpátky se tímto zaobírala agentura pro sociální začleňování, jedná se o konkrétní výzkum. Samozřejmě podobně to je spočítáno i pro nedodělanou střední školu.

Lidí, kteří nedodělají základní nebo střední školu, neskutečně přibývá v pár oblastech naší země (hlavně Karlovarský a Ústecký kraj). Je to něco, co se určitě zhoršuje se zadlužeností rodičů, s exekucemi a podobně špatnými rodinnými situacemi. Ve srovnání s jinými zeměmi u nás tahle „situace z rodiny“ velice významně předpovídá, jak na tom člověk bude

Na tohle pak navazuje až zbytečně omílané téma zneužívání sociálních dávek. Ono by to ve skutečnosti nemuselo být tak velké téma, kdyby se nám podařilo dotáhnout a změnit pár principů, které máme teďka připravené. Jedna věc je, aby u lidí, kteří fakt pracují za malé peníze, třeba za minimální mzdu, byl bonus za to, že do té legální práce chodí. V praxi by pak v okamžiku, kdy potřebují třeba pomoc s bydlením, dostali příspěvek na bydlení a měli by další drobná přilepšení, říkáme tomu pracovní bonus. Zohledňovalo by se, že se snaží, že se do té legální práce dostali a drží se jí. Tak by to nebylo dáváno lidem, kteří do toho systému nepřispívají ani trochu a žádné peníze si nevydělavají. To je velký rozdíl.

Pokud bychom tuto otázku vzali z druhého konce, o čem je podle vás naopak zbytečně velká debata v české politice?

Mně přijdou přefouklé obavy z nových technologií. A dneska už samozřejmě není tak velké, ale obecně všechno, co se týká přechodu na obnovitelné zdroje energie, tady bylo roky natírané na aktivismus. A přitom to je reálné ekonomické řešení, pro které se rozhodla i taková Čína, která má teďka už obrovský podíl na elektromobilitě, a to ve vnitřní Číně na jejich vlastním trhu. Stejně tak velmi jedou ve vodní a sluneční energii a my určitě takovouhle zemi nemůžeme obviňovat z toho, že podlehla módní vlně.

Takže za mě byly velice přefouklé takové ty postoje „modrá, nikoli zelená planeta“, kde to významné politické figury minulosti rámovaly, jako by si aktivisté něco vymýšleli, a přitom tu je realita globálního oteplování a realita úbytku fosilních paliv. Plus fakt, že se ve velkém těží v často riskantních státech, na nichž nechceme být závislí, což se ukázalo na příkladu Putina Ruska. Ta geopolitická obava je známá dlouho. Roky tady byly lidé, kteří upozorňovali: „Hej, ne-

můžete se takhle spoléhat na to, že bude z Ruska neustále bezpečně proudit plyn.“ Vždyť ho přiškrtli už za první krize, kterou vyvolali při předchozím vpádu na Ukrajinu. Je tam dlouhodobé úsilí používat energetiku jako zbraň. A to by se mohlo stát i s ostatními zdroji v budoucnu; o to důležitější je diverzifikovat.

„A NA TĚCHTO PROMARNĚNÝCH ŠANCÍCH TRATÍME PAK CELÁ SPOLEČNOST A JE POTŘEBA TO ZMĚNIT.“

Když přejdeme nějakou lehčí otázku, máte nějaké guilty-pleasure?

Jo jo, ale neprozradím. Rozhodně do nich patří i Netflix.

Vaše oblíbená show?

Mně se fakt hodně líbilo Sex education.

„HEJ, NEMŮŽETE SE TAKHLE SPOLÉHAT, ŽE BUDE Z RUSKA NEUSTÁLE BEZPEČNĚ PROUDIT PLYN.“

Pokud bych se teď rozhodla, že bych se chtěla dát do politiky, kde mám začít? Popřípadě, kdy mám začít?

Je podstatné, aby člověk sledoval věci, které ho opravdu zajímají a šel i trošku za hlasem svého srdce. Já se k politice dostala přes své bezprostřední okolí. Zapojila jsem se skrz docela základní angažmá, když jsem chtěla zařídit komunitní kompostér pro svou rodinu a naše sousedy, abychom zbytečně nevyhazovali slupky od brambor a natě od mrkve do směsné popelnice. Dneska se tomu směju, že by to byl dobrý název punkový kapely *komunitní kompostér*. Nicméně to pro mě byla dobrá škola. Postupně jsem se dostala až k návštěvám jednání zastupitelstva. Kde se někdy i před veřejností zamykali, což bylo už za hranicí zákona. Takových aktivit tam bylo víc a právě tahle nespravedlnost mě vcucela a přiměla se v této oblasti více angažovat.

SLOVNÍČEK:

Ombudsman - veřejný ochránce práv, dává pozor, jestli instituce konají v souladu se zákonem

novela - právní předpis, jež aktualizuje již existující právní předpis

zákon - právní předpis jež vydává Parlament ČR

DOZP - Domov pro osoby se zdravotním postižením

Pavla Chalupová a Marek Barbuš

PRESTIŽNÍ PLACKY:

ORIGINÁLNÍ DESIGN MŮŽETE MÍT NA SVÝCH TAŠKÁCH I VY

PLACKY BUDOU K DOSTÁNÍ 21.11. NA SVAČINOVÉ SBÍRCE

BLIŽŠÍ INFORMACE ZVEŘEJNÍME NA NAŠEM INSTAGRAMU

@prestiznistudent

EPIDEMIE NOVÉHO TYPU: zničili jsme přírodu a ta teď na oplátku ničí nás

„Lidé o tom pořád píšou, ale proč se nic neděje,“ jsou slova 40letého Srílančana, pana Pushpankurama, který stejně jako dalších deset procent obyvatel Srí Lanky trpí ledvinovými problémy, jež zatěžují státní zdravotnictví a znehodnocují životy Srílančanů.

Fenomén nákazy chronickým onemocněním ledvin neznámého původu (dále v článku označováno jako CKD) není na Srí Lance žádnou novinkou. Tyto zdravotní problémy se na ostrově objevují již od devadesátých let minulého století a v průběhu tří desetiletí došlo k značnému vzrůstu jejich výskytu v populaci. Nejvíce postihuje mladé muže pracující v odvětví zemědělství a rybnářství.

Co CKD způsobuje, jak sám název napovídá, dodnes jistě nevíme. Odborníci se shodují, že nejpravděpodobnější příčinou jsou extrémní horka způsobená velmi aktuálním globálním oteplováním, následná dehydratace a zároveň i voda kontaminovaná pesticidy a jinými chemikáliemi, které jsou nadměrně používány v zemědělství a půdou se dostávají do podzemních vod. Zemědělství má markantní podíl na srílanské ekonomice, tvoří přes dvacet procent jejího vývozu, a tudíž se pohybujeme tak trochu v začarovaném kruhu.

Narůstající problém s CKD přiměl srílanskou vládu podniknout zásadní kroky ke zlepšení zdravotnictví zřízením nových klinik v postižených oblastech a poskytnutím vodních filtrů. Kromě vody postižené chemikáliemi může být nebezpečná i takzvaně tvrdá voda obsahující nadměrné množství minerálů. Převařením vody se lze zbavit většiny jejich nežádoucích účinků, bohužel ale ne všech.

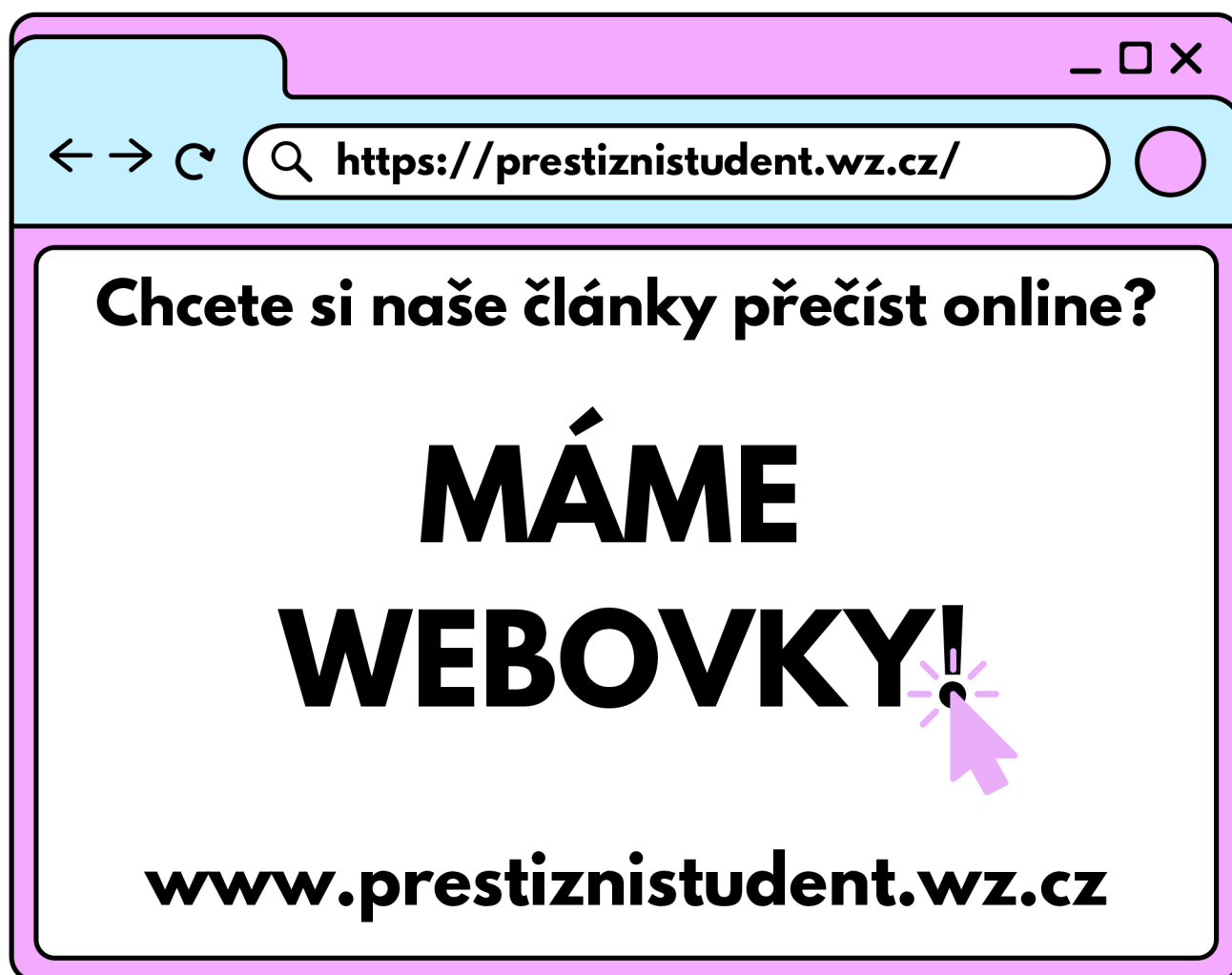

Onemocnění ledvin je v klasických případech způsobeno obezitou, vysokým tlakem nebo cukrovkou. Zpravidla postihuje lidi v pokročilém věku a postupuje poměrně pomalu, díky čemuž se dá léčit a monitorovat; CKD se ovšem může projevit již u dětí kolem deseti let. Nemoc postupuje rychleji a od známek poškození ledvin se stádium během jednoho až čtyř let může razantně zhoršit. Velká část nemocných vyžaduje substituční terapie, které v mnoha případech vedou až k nutnosti transplantace ledviny. Dle výroční zprávy z roku 2019 byl problém s močovými cestami každý čtvrtý důvod hospitalizace. Valná většina srílanských zdravotnických zařízení se právě kvůli těmto problémům potýká s přetlakem.

CKD nepostihla pouze Srí Lanku, nemoc trápí i komunity zemědělců v Nikaragui nebo El Salvadoru. Výhodou Srí Lanky je bezplatné zdravotnictví, které je na poměrně dobré úrovni. Určitě ho nemůžeme srovnávat s kvalitou, kterou máme v Evropské unii, ale na místní poměry se jedná o velmi dobrou péči. Zvládá řešení problému efektivněji než jiné státy s nižšími příjmy a omezenějšími prostředky.

„Srí Lanka vytvořila perfektní příklad toho, jak změna klimatu ovlivňuje lidi v reálném čase,“ řekl pro New York Times odborník na globální environmentální zdraví Nishad Jayasundara. Odborníci tvrdí, že globální oteplování je v této problematice pravděpodobně hlavním úskalím. Klimatické změny ohrožují především osoby, které si nemohou dovolit vyhnout se žáru slivícího slunce a nemají přístup k nezávadné vodě.

Pavla Chalupová

The image shows a stylized illustration of a web browser window. The address bar contains the URL <https://prestiznistudent.wz.cz/>. The main content area features the text: "Chcete si naše články přečíst online?", "MÁME", "WEBOVKY!", and the website URL www.prestiznistudent.wz.cz. A purple mouse cursor is pointing at the exclamation mark in "WEBOVKY!".

Najdete na nich i fotky z Halloweenu

ČAJÍK Z KABINETU

aneb spill the tea - professor's edition

V této rubrice vás vezmeme za dveře kabinetů a do myslí profesorů naší školy. Těm jsou pokládány otázky, na které byste se pravděpodobně jen tak nezeptali nebo by vám nemusely být zodpovězeny.

Právě z těchto důvodů je celý rozhovor anonymní. (Rod respondenta může být změněn.) Kdo na otázky odpovídal? To zůstane tajemstvím, jen na vás je vyčíst mezi řádky, o koho se jedná. Své tipy a otázky, na které by vás zajímala odpověď, nám můžete psát na Instagram @prestiznistudent.

Jak vypadá váš den, když nepracujete?

Takže klasický víkend?

Já mám na starosti v domácnosti seniora, takže se postarám o něj, připravím snídani a během dopoledne dělám takové klasické domácí práce – uvařím, vyperu, uklidím... Odpoledne trávím většinou s vnučkou. A večer, když to vyjde, tak se setkám s kamarádkou, přes léto ráda griluji a když mám odpoledne volné, ráda chodím na výstavy a nebo jen tak po krámech.

Jak byste popsala svou výuku třemi slovy?

Racionální, smysluplná a postupně, co se intenzity týče, degradující.

Jaký předmět vám na střední opravdu nešel?

Já jsem gymplem proplouvala naprosto v pohodě. Byla jsem teda od začátku zaměřená přírodovědě, takže jsem neměla problém s matematikou. Vadily mi předměty, které neměly úplně logičnost a musela jsem se je drtit nazpaměť. Bylo to pro mě takové zbytečné učení. Ale rozhodně mě nebavil dějepis.

Chodíte volit?

Ano, chodím volit. Pokud to vyjde a něco mi do toho nevleze, tak se snažím.

Někdy s tím mám trochu problém, protože ty osobnosti nejsou třeba tak výrazné, jak bych si představovala.

Jaký předmět byste přidala do výuky?

Nějaký předmět, který by propojoval vaše znalosti z více předmětů. O to se snažíme v některých přírodovědných seminářích. Takže určitě nějaký předmět, který by zaštil právě přírodní nebo i společenské vědy. Abyste následně byli schopni získané vědomosti propojit a aplikovat do dalších oborů a reálného života. Musela by tam být obsažena taková ta nadstavba, díky které by pak žáci uměli využít to, co se naučí někde jinde.

Naše škola má výhodu možnosti profilace už od prvního ročníku a ty již zmíněné semináře to hezky doplňují. Možná si někdy říkám, jestli spíš něco neubrat.

Dostanou se k vám drby o studentech?

Tak určitě se k nám nějaké dostanou, něco přece jen po té škole koluje, ale rozhodně je nevyhledávám. Spíš než drby jsou to informace, které mi někdy pomůžou tomu studentovi porozumět. Někdy mám pocit, že se chovají tak, jak by se asi chovat neměli a člověk třeba nezná to zákulisí. Ale nesnažím se vyzvídat a myslím si, že s ním nijak neoperuji, že bych se snažila třeba v hodinách se studenty na toto téma hovořit. Možná je to na škodu, oni někdy chtějí hovořit víc, ale to se

úplně do toho předmětu nehodí. Na to jsou dobré exkurze, kterých bohužel není tolik, jako jsem zažila na začátku kariéry.

Jaká je vaše oblíbená knížka?

Bohužel teď nemám tolik času, jak bych si představovala na čtení nějakých dlouhých ság, ale rozhodně mám ráda detektivky, takové ty příběhy o dívkách nebo ženách, které nenávidí muže. Úplně nemám ráda science fiction.

Kdybyste neučila, jaká by byla vaše práce?

Vzhledem k tomu, že ráda organizuji a komunikuji s lidmi, tak by se mi asi mohlo líbit v nějakém infocentru nebo organizovat akce. Asi by to musela být nějaká hodnotná věc. Někdy, když toho má člověk dost, tak si říká, že odejde třeba někam jinam, ale mně se tady líbí a jsem tady spokojená.

Kdo je váš celebrity crush?

Tak já mám tak trochu slabost pro Ondřeje Vetchého. Nejen vzhledově, ale i jeho charismatem a osobností mi přijde sympatický.

Vyzkoušela jste někdy nějaké drogy?

Tak jestli bereme kouření, tak to asi někdy v 15. A samozřejmě určitá míra alkoholu to taky, ale jiný typ určitě ne.

Měla jste někdy nějakého studenta, který Vám vysloveně pil krev?

Tak stává se to. Nebudu jmenovat, ale vždycky se najde osoba, která mi tak trochu pije krev. Jeden se v každém ročníku většinou najde. Ale já se snažím se všemi vždycky vyjít, já taky každému nesednu.

Je něco, co byste změnila na školním systému?

Určitě. Za svou kariéru začínám zjišťovat, že se, spíše než abychom cílili na to, aby se naši studenti přiblížili vysokoškolskému studiu, vracíme zpátky. Svazujeme takovými těmi pravidly základní školy. Já jsem šla učit na střední školu s očekáváním, že už jdu takřka mezi dospělé a lidi a že se s nimi pracuje na bázi samostatnosti. Poslední dobou mi to přijde čím dál tím horší. Studenty musíme se vším prokazatelně seznamovat, oznamovat... Dřív se neseznamovalo s ničím. Všichni všude byli, všemu rozuměli, studovali, měli krásné výsledky, jsou z nich doktoři, vědci, ale teď je to tak sešňěrované, až mi někdy přijde, že je to na úkor rozvoje inteligence.

Pavla Chalupová

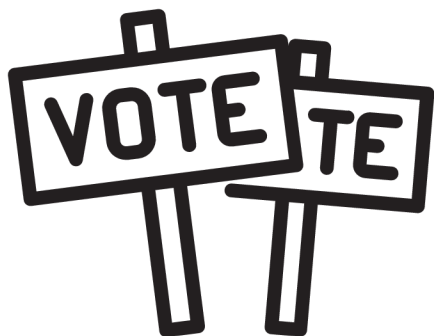
DEMOKRACIE NA ARABSKÉ

Demokracie je jednou z elementárních ideologií světa. Mezi její základní charakteristiky patří právo svobodných voleb a svobodného rozhodování, alespoň dle oficiální teorie. Začněme tedy hezky od podlahy. Když se řekne demokracie, mnozí si představí volby, svobodu slova, rozhodování většiny. Krásné to ideály!

Když se ale demokracie setká s realitou, výsledkem je často něco, co připomíná mix komedie, absurdity a občas i trochu tragédie. A jak se základy demokracie promítají v chodu na Arabské?

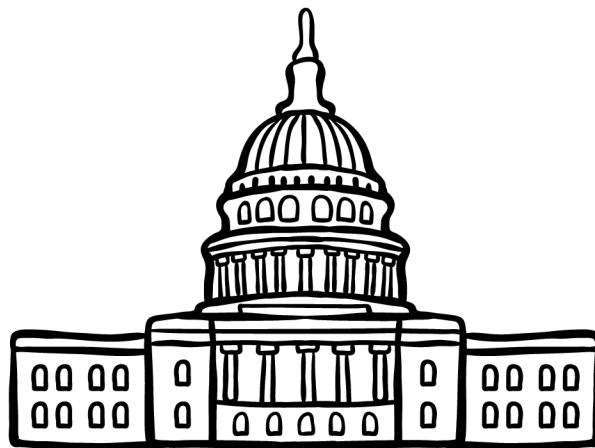
Začněme třídní samosprávou – každá třída si volí svého starostu, což na první pohled vypadá jako krásný příklad školní demokracie. Skutečnost je ale odlišná. Ano, existuje školní parlament – rada starostů – abych byla konkrétní, kam jsou zástupci tříd svoláváni, ale jaká je reálná moc tohoto orgánu? Starostové mohou navrhnout změny, podávat stížnosti či připomínky, konečné rozhodnutí však leží vždy v rukách vedení školy. Studenti mají pocit, že mohou diskutovat, ale jejich slovo je v mnoha případech jen ozvěnou, která mizí v šumu školních chodeb.

Co se školní jídelny týče, tam se s demokracií potkáte velice těžce. Jídelna funguje víceméně samostatně a škola do velké míry neovlivňuje, co se tam vlastně děje. Jídelníček si tvoří sami, takže tofu na všechny možné i nemožné způsoby se nejspíš jen tak nezbavíme. Ovšem výhrou zůstává, že jsme do jídelníčku dokázali dostat krupicovou kaši - takže hurá válce o míchání a nemíchání.

Ukažme si tu demokracii na příkladu. Každá škola má svůj rodičovský fond, který slouží k financování různých aktivit a potřeb školy – u nás konkrétně SPGA. Do SPGA se volí zástupci z řad rodičů, takže ani v tomto nemáme moc rozhodovací právo. Sice jsou to většinou jejich investované peníze, ale přeci jen na té škole studujeme my, takže bychom alespoň nějaký hlas přivítali. A pak přijde den, kdy je třeba rozhodnout, co se z těchto peněz pořídí.

Tato údajná demokracie vede k frustraci. Jak se má mladý člověk naučit vážit si demokratických procesů, když v nich nikdy nezažil skutečnou moc? A tak se studenti brzy naučí, že bojovat za své názory nemá smysl, že rozhodnutí stejně dělají ti „nahore“. Demokracie zůstává jen na okraji školního světa, jako výkladní skříň, do které si můžeme sáhnout jen pro ozdobu, ale nikdy ne pro skutečné zboží.

Proč nám ve škole nedají více možností zažít opravdovou demokracii? Často se mluví o tom, jak je důležité, aby škola byla přípravou na život, ale skutečnost je jiná. Na školách sice máme různé „demokratické“ orgány, ale jejich pravomoci bývají velmi omezené. Mnoho rozhodnutí zůstává na vedení školy a učitelích, což vytváří autoritativní systém maskovaný jako demokracie.

Majda Kozlová

VÝCUCY Z POLITOLOGIE VOL. 6:

TOP 09

TOP 09 vznikla, jak už název napovídá, v roce 2009. Její zakladatelé, političtí velikáni Karel Schwarzenberg a Miroslav Kalousek, již členy nejsou.

Karel Schwarzenberg, jakožto jedna z nejvýznamějších polistopadových osobností (tehdy se stal naším prvním ministrem zahraničních věcí) založil TOP 09 po výstupu ze strany KDU-ČSL.

Dnes je strana součástí koalice SPOLU s ODS a KDU-ČSL a od roku 2021 je ve vládě; má silný proevropský postoj – na začátku volebního období se dušovala návrhem přijmout euro do roku 2027, proti čemuž se stavěl největší koaliční partner – ODS. Dále se vyznačuje tzv. „liberálním konzervatismem“, což znamená, že v některých progresivních otázkách (jako třeba manželství pro všechny) je pro, ale ve zbytku se staví spíše proti. Na ekonomické škále je pravicová a soustředí se na snižování státního dluhu.

Dnes má TOP 09 ve vládě dva členy – ministra zdravotnictví Vlastimila Válka a ministra pro vědu a výzkum Marka Ženíška. Ústavně nejsilnější pozici má však předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová, jež zastává funkci předsedkyně Poslanecké sněmovny.

Paradoxně nejvlivnější je Topka v Evropském parlamentu (EP), kde je součástí frakce – skupiny – EPP (European People's Party), což je největší ze stran v EP. I když mají „pouze“ dva europoslance – Luďka Niedermayera a Ondřeje Koláře, jejich členství v EPP jim pomáhá prosazovat pro jejich stranu důležitou legislativu a mají jistou výhodu při určování funkcí a rolí v jednotlivých výborech a podvýborech.

V říjnu tohoto roku ze strany odešel její druhý zakladatel – Miroslav Kalousek (neplést s Mgr. Miroslavem Kalouskem, učitelem dějepisu

a základů společenských věd na Gymnáziu Arabská), který zmínil, že strana je v nesouladu s jeho politickým přesvědčením. Očekává se tedy, že založí další stranu a bude se snažit o získání moci zase o dům vedle.

Marek Barbuš

© Prestižní student 2024

Číslo dvacáté páté

@prestiznistudent

Předej prosím časopis
někomu dalšímu.

